

Statenmededeling

Onderwerp

Startnotitie Levendig Brabant 2030

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS: 4885188

PS: 4892169

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

1. De beweging en richting die we willen maken met het op te stellen beleidskader Levendig Brabant 2030 en de rol die we daarin als provincie willen nemen.
2. De vervolgstappen die we tot de zomer van 2022 voor de totstandkoming van dit kader willen nemen inclusief een participatie- en communicatievoorstel gericht op draagvlak in de Brabantse samenleving en afstemming met onze stakeholders.

Aanleiding

We willen een gezonde en vitale provincie zijn waar het prettig wonen, leven en werken is. De balans daartussen is van grote waarde. Een regio waarin hard gewerkt wordt, iedereen mee kan doen, talenten zich thuis voelen en het plezierig toeven is. Vanuit deze visie vormen cultuur, erfgoed, sport en de vrijetijdssector belangrijke bouwstenen voor de toekomst van Brabant en verdienen om die reden een sterk provinciaal beleid. In het bestuursakkoord Samen, Slagvaardig en Slim: Ons Brabant 2020-2023 is daarom een nieuw integraal beleidskader aangekondigd voor de beleidsvelden Vrijetijd, Cultuur en Sport met het perspectief richting 2030¹ en in het verlengde hiervan heeft Provinciale Staten op 26 maart jl. Gedeputeerde Staten de opdracht gegeven om medio 2022 het beleidskader Levendig Brabant 2030 ter besluitvorming voor te leggen².

Bevoegdheid

¹ In de [Statenmededeling Ontwikkeling Beleidskader Vrije Tijd, Cultuur en Sport 2021-2023](#) is aangegeven dat ook Erfgoed hierbij betrokken zal worden.

² De opdracht was onderdeel van het vastgestelde [beleidskader Vrije tijd, Cultuur en Sport 2021-2022](#) en van het [verlengde beleidskader erfgoed](#)

Provinciale Staten zijn bevoegd tot het stellen van kaders en hebben Gedeputeerde Staten opdracht gegeven voor de ontwikkeling van het beleidskader Levendig Brabant 2030, een integraal beleidskader voor Vrijetijd, Cultuur, Erfgoed en Sport en als eerste stap hiervoor een startnotitie op te stellen. Nadat het te ontwikkelen kader door Provinciale Staten is vastgesteld, zijn Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor de uitvoering.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

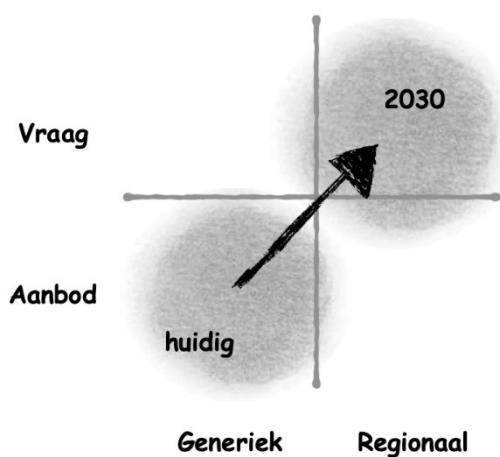
GS: 4885188

PS: 4892169

Kernboodschap

1. *We werken toe naar een meer regionale aanpak*

We zien een aantal trends en ontwikkelingen die nopen tot een nieuwe aanpak. Zo zien we onder meer de voorkeuren van Brabanders veranderen en binnen Brabant zien we opgaven in de meer landelijke gebieden van Brabant verschillen van die van het meer stedelijke gebied, we zien een groeiende vraag naar beleving, enzovoorts. We maken daarom de komende jaren een beweging van generiek en op aanbod gericht en gesegmenteerd beleid naar meer integraal en gebiedsgericht beleid. Op gebiedsniveau dagen we de sectoren uit om ieder vanuit eigen kracht en in onderlinge samenhang verhalen, rode draden en thema's zichtbaar en beleefbaar te maken. Daarbij staat de vraag van de Brabantse samenleving naar vrijetijdsbestedingen, cultuur, sport en erfgoed centraal. Hiertoe gaan we in gesprek met de regio's en BrabantStad.

2. *De omgevingsvisie en de zes provinciale opgaven staan centraal*

We kiezen voor een beleid dat sterke verbindingen heeft met de brede Brabantse opgaven. Om te voorkomen dat we beleid op het gebied van cultuur, erfgoed, sport en vrijetijd met alles verknopen, zoeken we naar die verbindingen waar de meeste synergie gecreëerd kan worden.

3. *Vanaf 2023 is jaarlijks € 35,2 miljoen beschikbaar voor Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed (begrotingsprogramma 10)*

Vanaf 2023 is jaarlijks € 35,2 miljoen beschikbaar voor het begrotingsprogramma Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed en vanaf dan moet een evenwicht zijn gerealiseerd in de jaarlijkse structurele inkomsten en uitgaven.

4. *Provincie als middenbestuur en gebiedsregisseur*

Veel taken op het gebied van cultuur, erfgoed en sport liggen bij de gemeenten en het rijk en voor wat betreft vrijetijdsbeleving worden veel taken ook privaat uitgevoerd. Wij zijn een relatief kleine speler in dit veld. Om met onze bijdragen een verschil te maken, moeten we scherp zijn in onze rolname. We kruipen daarom dicht aan tegen onze natuurlijke rol als middenbestuur en gebiedsregisseur en zetten onze netwerkende kracht in om in co-creatie met anderen de ontwikkelkracht van deze sectoren te versterken.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS: 4885188

PS: 4892169

Consequenties

1. *Focus op brede maatschappelijke meerwaarde van cultuur, erfgoed, sport en vrijetijd*

We bewegen naar een meer integraal en gebiedsgericht beleid. We denken dat wij met onze inzet meer bijdragen wanneer we deze richten op het versterken van de brede maatschappelijke meerwaarde van de sectoren voor onze samenleving door koppelingen te leggen met onze Brabantse opgaven. We zetten daarbij in op behoud door ontwikkeling, een systematiek die we al kennen uit het huidige Erfgoedbeleid: door via cultuur, erfgoed, sport en vrijetijd de Brabantse samenleving te versterken, versterken we cultuur, erfgoed, sport en vrijetijd.

2. *Drie opgaven centraal*

Om met onze inzet verschil te kunnen maken, zoeken we focus. We zetten daarom drie opgaven centraal:

- De vitaliteit van de regio en de mensen;
- De aantrekkelijkheid van Brabant;
- De kwaliteit van het Brabantse natuur- en cultuurlandschap

We zetten ons allereerst in om de vitaliteit, aantrekkelijkheid en kwaliteit van vrijetijds-, culturele, sportieve en recreatieve aanbod in Brabant te verhogen. Dit doen we door het inbrengen van kennis, het actief verbinden van partijen, het uitlokken van innovatie en ondernemerschap en het mede mogelijk maken van noodzakelijke (ver)nieuw(end)e initiatieven. We geloven daarbij in de kracht van verhalen en verhaallijnen. Ook blijven we een actieve verbindende rol spelen richting het rijk en Europa.

Daarbij zijn wij in de uitvoering één van de partners. Het initiatief ligt vooral bij gemeenten, ondernemers, maatschappelijke initiatiefnemers. Vanuit onze publieke taak zetten we in op het scheppen van de juiste randvoorwaarden. Wij dagen partijen uit tot een betere aansluiting bij de vraag en bij te dragen aan onze maatschappelijke opgaven. We maken topaanbod op gebied van toerisme, recreatie, cultuur, sport en erfgoed passend bij onze opgaven mede mogelijk. Vanuit deze rol geven we richting, stimuleren we beweging en maken we (mede) mogelijk.

We blijven invulling geven aan onze wettelijke taken en verbinden deze taken waar mogelijk sterker aan onze opgaven.

3. *Naar instrumentarium passend bij de opgaven*

Wij blijven ook in de toekomst investeren in de sectoren vrijetijd, cultuur, erfgoed en sport. We werken toe naar een meer flexibel instrumentarium en kijken daarom kritisch naar langjarige financiering. Met het te ontwikkelen provinciaal beleidskader geven wij daar richting aan. We beginnen hierbij niet op nul. Dit veranderproces vraagt om zorgvuldigheid en een kritische blik ten opzichte van het huidige beleid. In de beweging die we maken, willen we aanpakken en instrumenten behouden die hun kracht hebben bewezen en goed passen. Om goed aan te sluiten bij de behoeften die er zijn, willen we hierover graag met onze inwoners en onze partners in gesprek. Het is daarom dat we een uitgebreid participatietraject verbinden aan de totstandkoming van dit nieuwe kader.

4. *We zijn een relatief kleine speler, maar daarmee niet onbelangrijk*

De inbreng die wij naar de toekomst toe voor de provincie zien weggelegd met betrekking tot de sectoren vrijetijd, cultuur, erfgoed en sport, ligt in lijn met de rollen zoals deze in de omgevingsvisie zijn gedefinieerd: richting geven, stimuleren en mogelijk maken. We werken toe naar beleid dat start vanuit de samenleving, vanuit bewoners en hun behoeften, dat meer integraal is en de verbindingen zoekt met de andere Brabantse opgaven en zullen daarbij steeds op zoek gaan naar het verstevigen van draagvlak en draagkracht voor cultuur, erfgoed, sport en vrijetijd. De toren uit en Brabant in, om extra uitvoeringskracht te mobiliseren en samen met onze partners de schouders onder deze belangrijke opgaven te zetten.

In de bijlage "Levendig Brabant 2030, bijlage startnotitie beleidskader vrijetijd, cultuur, erfgoed en sport" staan onze uitgangspunten, relevante trends en ontwikkelingen, de centrale opgaven en onze zienswijze op de provinciale rol voor het te ontwikkelen beleidskader Levendig Brabant 2030 meer gedetailleerd beschreven.

Europese en internationale zaken

We gaan na of Europese programma's eventueel mogelijkheden bieden.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS: 4885188

PS: 4892169

Communicatie & participatie

In het komende jaar zetten wij in op een participatietraject met zowel Brabantse burgers als onze partners (gemeenten, rijk, uitvoeringsinstellingen, maatschappelijke instellingen, kennisinstellingen en vertegenwoordigers vanuit de culturele, sportieve, toeristisch-recreatieve en erfgoedsector en het overige bedrijfsleven). We gaan om te beginnen met onze inwoners en bezoekers in gesprek over wat zij verstaan onder een Levendig Brabant en op basis hiervan zullen we met onze partners in gesprek gaan over de beweging die we willen maken en over de keuzes die wij maken ten aanzien van onze provinciale taken en rol.

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS: 4885188

PS: 4892169

Doel van het participatietraject is een door belanghebbenden gedragen beleidskader Levendig Brabant 2030 dat richting geeft aan de provinciale inzet op het gebied van Vrijetijd, Cultuur, Erfgoed en Sport. Uitgaande van de aard van de opgave, onze rol, context en kaders willen we bij de ontwikkeling van het beleidskader drie participatiedoelen realiseren: 1) acceptatie van beleid bevorderen, 2) deskundigheid benutten en 3) draagvlak realiseren. Daarvoor informeren en raadplegen we de belanghebbenden en vragen we hen advies.

In het participatietraject besteden we conform motie M29-2021 expliciet aandacht aan de functie van kloostertuinen als deel van ons erfgoed. Samen met het netwerk kloosterleven maken we een overzicht en maken we opties voor bescherming inzichtelijk. Wij stellen PS hiervan op de hoogte.

Dit participatietraject is een pilot in het kader van het thema 'samen' in het programma Kwaliteit Openbaar Bestuur. Om te komen tot een participatieaanpak is gewerkt met een eerste versie van het Brabants Participatiekompas dat momenteel ontwikkeld wordt. De aanpak is erop gericht om belanghebbenden op de juiste manier en op de juiste momenten te betrekken bij het beleidsproces. Voor dit beleidskader onderscheiden we de volgende belanghebbenden:

- Inwoners van Brabant
- Bezoekers van Brabant
- Aanbieders en makers van producten en diensten
- Brabantse gemeentes
- Uitvoerings- en partnerorganisaties
- Het rijk en convenantpartners
- Experts, kennisinstellingen en belangenorganisaties
- Provinciale collega-programma's
- Provinciale Staten

Het participatietraject zal starten met uw oordeelsvormende bespreking 25 juni a.s. en doorloopt vervolgens een aantal fases:

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS: 4885188

PS: 4892169

1. Juni '21– september '21: Ophalen

In deze fase staat het ophalen van input bij de inwoners centraal. Hierbij wordt gebruik gemaakt van verschillende kanalen en instrumenten, waarbij we uiteraard rekening zullen houden met de (on)mogelijkheden door COVID-19. Bij aanvang lanceren we een online community platform. Dit platform zal gedurende het gehele participatietraject een ankerpunt vormen waar alle geluiden en alle stappen bij elkaar worden gebracht.

De eerste fase wordt medio september afgerond met het opleveren van toekomstbeelden en bouwstenen.

2. September '21 – december '21: Dialoog

In de tweede fase delen we de toekomstbeelden met onze uitvoeringsorganisaties, medeoverheden en andere provinciale programma's, partners, enz. waarbij we ons zullen laten adviseren wat deze input zou moeten betekenen voor toekomstig provinciaal beleid.

Verschillende opties kunnen nader worden verkend; eventueel kan extra onderzoek gewenst zijn. In ieder geval zullen eerdere en nog verwachte evaluaties en onderzoeken in deze fase worden betrokken:

- [Tussenevaluatie Uitvoeringsprogramma Cultuur 2016-2020](#)
- [Tussenevaluatie Beleidskader Erfgoed 2016-2020](#)
- [Evaluatie sportagenda Brabant Beweegt 2016-20219](#)
- [Evaluatie Impulsgelden](#)
- [SWOT-Analyse Cultuur, Sport, Recreatie en Toerisme in Brabant](#)
- Rapport [De Waarde van Cultuur 2020](#) door Het PON|Telos
- Rapport [Gevolgen van de coronacrisis voor de Brabantse cultuursector](#) door Het PON|Telos
- Evaluatie LOF (verwacht)
- Evaluatie Brabant C (verwacht)
- Evaluatie meerjarige subsidieregelingen Professionele Kunsten 2021-2024 (samen met BrabantStad; verwacht)
- Onderzoek naar provinciale sturing bij erfgoed in Noord-Brabant door NSOB (verwacht)
- Onderzoek naar leefstijlen in Brabant door Het PON|Telos (verwacht)
- Factfinding Kansen voor de vier sectoren in ruimtelijk perspectief door Het PON|Telos (verwacht)

In deze fase worden één of enkele visies, eventueel op onderdelen, ontwikkeld. We verwachten dat de tweede fase geleidelijk overloopt in fase 3, omdat de verdieping gaandeweg steeds meer zal gaan lijken op analyse.

3. December '21 – maart '22: Analyse

De derde fase gaat over het vertalen van de visie(s) naar een beleidskader. De regie zal dan bij de provincie liggen.

4. Maart '22 – juni '22: Besluitvorming

De derde fase dient februari/maart 2022 afgesloten te worden om het voorstel tijdig gereed te kunnen maken voor besluitvorming in uw Provinciale Staten.

Datum

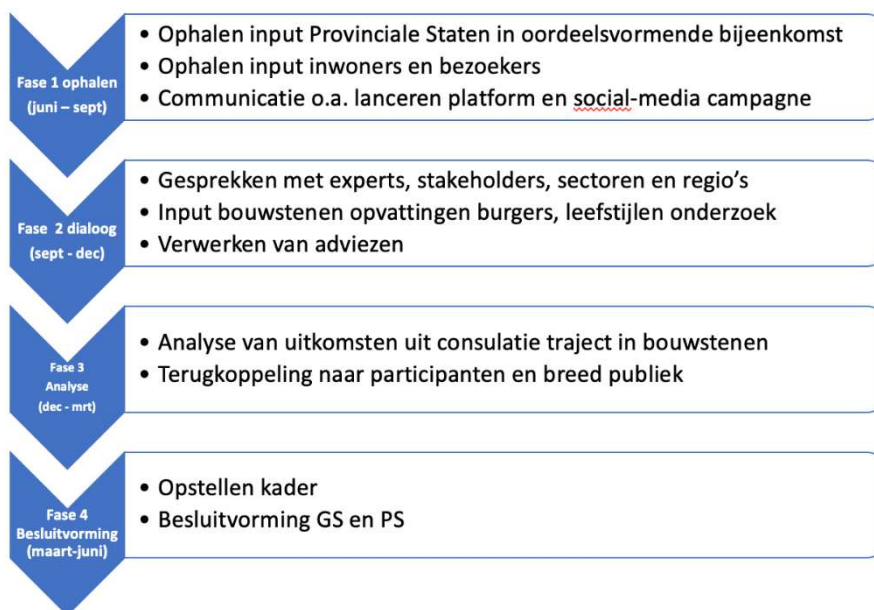
18 mei 2021

Documentnummer

GS: 4885188

PS: 4892169

In grote lijnen ziet het traject er als volgt uit:

Vervolg

Wij hechten grote waarde aan een gedachtewisseling hierover met u aan het begin van dit traject en daarom hebben we eerder verzocht om twee themabijeenkomsten.

Deze zijn reeds gepland, te weten:

- 28 mei 2021 informerende themabijeenkomst
- 25 juni 2021 oordeelsvormende bijeenkomst

Vervolgens nodigen we u uit om via het online platform www.levendigbrabant2030.mett.nl (vanaf 25 juni 2021 online) de ontwikkelingen te volgen. Wanneer door ons in het kader van het participatietraject (online en als mogelijk ook fysiek) bijeenkomsten worden georganiseerd bent u als toehoorder van harte welkom. Wij zullen u hierover via de griffie informeren.

Het beleidskader Levendig Brabant 2030 zal in het tweede kwartaal 2022 voor besluitvorming aan u worden aangeboden.

Bijlagen

1. Levendig Brabant 2030, bijlage startnotitie beleidskader vrijetijd, cultuur, erfgoed en sport

Datum

18 mei 2021

Documentnummer

GS: 4885188

PS: 4892169

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer A. Doedens, (06) 55 68 65 01, adoedens@brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw H.L.A. Duenk, (06) 55 68 65 92, hduenk@brabant.nl.